

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt, ledning och styrning

Rapport

Trosa kommun

KPMG AB

2024-11-04

Antal sidor 27

Trosa kommun

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt, ledning och styrning

2024-11-04

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	5
2.2	Revisionskriterier	5
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	7
3.1	Organisation och styrande dokument avseende styrning, ledning och uppsikt	7
3.2	Begär kommunstyrelsen in upplysningar?	14
3.3	Intern kontroll ur ett uppsiktsperspektiv	17
3.4	Återrapportering till fullmäktige	20
3.5	Vidtagna åtgärder och fattade beslut	24
4	Samlad bedömning och rekommendationer	26
	Bilaga 1. Sammanträdesprotokoll	28
	Bilaga 2. Enkätundersökning	36

1 Sammanfattning

KPMG har av Trosa kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder, bolag, stiftelser och kommunalförbund.

Syftet med granskningen har varit att på övergripande nivå bedöma om kommunstyrelsen på ett tillfredställande sätt leder, styr och har uppsikt över nämnder, bolag, stiftelser och kommunalförbund.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsens ledning, styrning och uppsikt över nämnderna är till stora delar tillfredsställande. Kommunstyrelsens uppsikt över bolag, stiftelser och kommunalförbund är delvis tillfredsställande och kan stärkas ytterligare.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att kommunstyrelsen har formaliserat uppsiktsplikten genom flera olika styrdokument men i synnerhet genom sin styrmodell och tillhörande årshjul. Därtill begär kommunstyrelsen upplysningar från nämnder och bolag där den lagstadgade vidareberättigandet till fullmäktige efterlevs. Likväl vidtar kommunstyrelsen åtgärder och beslut vid avvikelser i framför allt den ekonomiska rapporteringen. Däremot har vi iakttagit att uppsikten över bolagen och kommunalförbund framgent kan stärkas, i synnerhet avseende bolagens interna kontroll.

I det följande redovisas våra samlade bedömningar av respektive revisionsfråga.

Revisionsfråga	Bedömning
Hur har uppsiktsplikten formaliserats/strukturerats i kommunen?	I allt väsentligt
I vilken utsträckning begär kommunstyrelsen upplysningar från nämnderna, bolagen, stiftelserna och kommunalförbunden och fungerar detta på ett tillfredställande sätt?	I allt väsentligt (nämnder) Delvis (bolag) Delvis (kommunalförbund)
På vilket sätt sker uppsiktsplikten avseende nämnders, bolagens arbete med intern kontroll?	I allt väsentligt (nämnder) Nej (bolag)
På vilket sätt sker uppsiktsplikten avseende efterlevnad av nämnders reglemente och bolagens efterlevnad av ägardirektiv?	I allt väsentligt (nämnder) Delvis (bolag)
I vilken utsträckning sker rapporteringen från nämnder, bolag och kommunalförbund till fullmäktige?	I allt väsentligt (nämnder) I allt väsentligt (bolag)

Trosa kommun

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt, ledning och styrning

2024-11-04

	I allt väsentligt (kommunalförbund)
Har kommunstyrelsen vidtagit beslut efter given information från nämnder, bolag, stiftelser, och kommunalförbund utifrån sin uppsiktsplikt och sitt samordningsansvar?	Ja (nämnder) Delvis (bolag) Delvis (kommunalförbund)

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Överväga att fastställa ett separat styrdokument som specifikt reglerar hur uppsiktsplikten är utformad och ska efterlevas.
- Säkerställa att Trosa Fibernät AB:s ägardirektiv och bolagsordning är harmoniserad och överensstämmande.
- Fortsatt aktivt begära in upplysningar avseende bolagens ekonomi och verksamhet i syfte att stärka styrningen och för att förbättra möjligheten till att fatta beslut och vidta åtgärder.
- Bedriva en tydligare uppsikt över bolagens interna kontroll, genom att begära in underlag i enlighet med reglemente för intern kontroll.
- Säkerställa att samtliga nämnder inkommer med sina internkontrollplaner i samband med årsbokslut.
- Säkerställa att nämnderna redogör för sina egna verksamhetsmål i samband med årsbokslut.
- Att fortsätta stärka uppsikten över kommunalförbundet och att säkerställa att beslutspunkter protokollförs för att på så vis öka spårbarheten i beslutsfattningen.

2 Bakgrund

Vi har av Trosa kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder, bolag, stiftelser och kommunalförbund. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet när denna inte särskilt regleras i lag (ledningsfunktion). Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i de kommunala företagen, stiftelser och kommunalförbund. Styrelsen ska vidare följa de frågor som har inverkan på kommunens utveckling och ekonomiska ställning samt leda kommunens verksamhet genom att utöva samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen (styrfunktion).

Kommunfullmäktiges nio mål omfattar sex områden, medborgarnas behov och önskemål, engagemang, kärnverksamheter, tillväxt och företagsklimat, hållbarhet och folkhälsa och finansiella mål.

Enligt årsredovisningen för 2023 ställer den kraftiga befolkningsökning som Trosa haft de senaste åren höga krav på den kommunala organisationen att hänga med när det gäller exempelvis förskole- och skolverksamhet, lokalförsörjning och teknisk infrastruktur.

Trots en lägre befolkningstillväxt i kommunen är ökningen av äldre personer med behov av t.ex. hemtjänst och funktionsstöd fortsatt hög. Det har varit ett stort tryck på Vård- och Omsorgsnämndens verksamheter med fler sökande till särskilt boende. Det beror till stor del på att befolkningen blir äldre men också på inflyttning av äldre personer till Trosa kommun.

Kommunen går nu in i en lägre tillväxttakt. Det märks främst i barngrupperna på förskolorna, där det för första gången på många år minskat i antal barn. Verksamheten behöver nu och fortlöpande genomlysas sin organisation så att dimensioneringen blir rätt och kostnadseffektiv – ett arbete som kommer löpa över flera år.

I årsredovisningen bedömde kommunstyrelsen att god ekonomisk hushållning inte uppnåddes under året. Den kommunala koncernens resultat var för 2023 -0,4 miljoner kronor jämfört med 47,6 miljoner kr föregående år. I koncernresultatet ingår Trosabygdens bostäder AB (-2,8 miljoner kronor) och Trosa fibernät AB (-0,5 miljoner kronor).

Att kommunstyrelsens ledning, styrning och uppsikt är tillfredsställande är väsentligt för att efterleva kommunstyrelsens reglemente. Kommunen står inför stora utmaningar både verksamhetsmässigt och ekonomiskt. Revisorerna har utifrån sin riskbedömning för 2024 bedömt att det finns en risk att kommunstyrelsen brister i uppsikt och samordningsansvar. Revisorerna ser således en risk för att kommunstyrelsen inte efterlever sin uppsiktsplikt på ett tillfredsställande och ändamålsenligt sätt gällande kommunens nämnder, bolag, stiftelser och kommunalförbund och har därför valt att granska området.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen har varit att på övergripande nivå bedöma om kommunstyrelsen på ett tillfredsställande sätt leder, styr och har uppsikt över nämnder, bolag, stiftelser och kommunalförbund.

I granskningen ska följande revisionsfrågor besvaras:

- Hur har uppsiktsplikten formaliserats/strukturerats i kommunen?
- I vilken utsträckning begär kommunstyrelsen upplysningar från nämnderna, bolagen, stiftelserna och kommunalförbunden och fungerar detta på ett tillfredsställande sätt?
- På vilket sätt sker uppsiktsplikten avseende nämnders, bolagens arbete med intern kontroll?
- På vilket sätt sker uppsiktsplikten avseende efterlevnad av nämnders reglemente och bolagens efterlevnad av ägardirektiv?
- I vilken utsträckning sker rapporteringen från nämnder, bolag och kommunalförbund till fullmäktige?
- Har kommunstyrelsen vidtagit beslut efter given information från nämnder, bolag, stiftelser och kommunalförbund utifrån sin uppsiktsplikt och sitt samordningsansvar?

Granskningen avser kommunstyrelsen och omfattar kommunstyrelsens uppsikt över nämnder, bolag, stiftelser och kommunalförbund. De gemensamma nämnderna har översiktligt granskats men kommer att behandlas mer ingående i den kommande grundläggande granskningen för år 2024.

2.2 Revisionskriterier

Granskningen utgår från nedanstående revisionskriterier:

- Kommunallagen
- Kommunstyrelsens reglemente
- Mål och budget för 2024
- Övriga aktuella styrdokument som är aktuella i granskningen

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom intervjuer/avstämningar med kommunchef, kommunstyrelsens ordförande samt ekonomichef tillika VD för Trosabygdens bostäder AB och genom genomgång av aktuella styrdokument, protokoll m.m.

Inom ramen för granskningen har vi genomfört en enkätundersökning som skickats ut via e-post med frågor till kommunstyrelsens ordinarie ledamöter och ersättare. Frågorna som ställts (Bilaga 2) har inbegripit kommunstyrelsens mål, uppföljning, arbetssätt och arbetsformer.

Trosa kommun

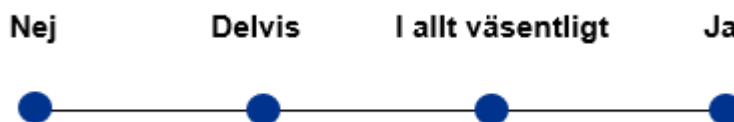
Granskning av kommunstyrelsens uppsikt, ledning och styrning

2024-11-04

Enkätsvaren har gett en skattning av hur kommunstyrelsens ledamöter själva uppfattar hur vederbörande leder, styr och bedriver uppsikt över sin egen och andra nämnders verksamheter och utgör därigenom ett av flera underlag för vår bedömning.

Den 30:e maj 2024 skickade vi ut ett e-postmeddelande där granskningens syfte tillsammans med enkäten framgick till samtliga styrelseledamöter (inklusive ersättare). Svarsfrekvensen uppgår till (efter senast svarsdag som sattes till den 10 juni) totalt 21 av 22 ledamöter. Enkätsvaren redovisas löpande under varje relevant område i granskningsrapporten. För en fullständig fördelning av enkätsvar se bilaga 2.

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

Rapporten är faktakontrollerad av kommunchef, kommunstyrelsens ordförande samt ekonomichef tillika VD för Trosabygdens bostäder AB.

3 Resultat av granskningen

3.1 Organisation och styrande dokument avseende styrning, ledning och uppsikt

Trosa kommuns politiska organisation utgörs av kommunstyrelsen, humanistiska nämnden, krisledningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, miljönämnden, samhällsbyggnadsnämnden, teknik- och servicenämnden, valnämnden och vård- och omsorgsnämnden. Under vissa nämnder finns även beredande utskott som redovisas i nedanstående organisationsschema. Samtliga av dessa nämnder regleras av "Reglemente för kommunstyrelse och nämnder i Trosa kommun"¹.

Trosa kommun ingår i ett kommunalförbund; "Sydarkivera" som ska fullgöra myndighetsutövningsuppgifter enligt arkivlagen. Därtill tillhör kommunen olika samordningsförbund men då dessa omfattas av annan lagstiftning omfattas inte dessa av granskningen.

Avseende stiftelser har Trosa kommun tre donationsstiftelser² som inte har haft någon utdelning under senaste åren. Det enda beslutet som fattats av kommunstyrelsen under föregående och innevarande år är att godkänna räkenskaperna där ingående och utgående balans är de samma för samtliga fonder.³

Koncernbolagen består av två helägda bolag; Trosabygdens bostäder AB (TROBO) samt Trosa fibernät AB (TROFI). Dessa regleras av respektive ägardirektiv och bolagsordning. Sedan 2018 omfattas kommunala bolag numera av en s.k. förstärkt uppsiktsplikt⁴. Det innebär att kommunstyrelsen i årliga beslut ska pröva om verksamheten har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Det finns inget eget separat styrdokument som reglerar kommunstyrelsens uppsiktsplikt utan i stället normeras den av flera, vilka redogörs framgent i detta avsnitt.

¹ Reglemente för kommunstyrelse och nämnder i Trosa kommun, 2024-04-24 §27, KS.

² Trosa kommuns stiftelsefond för utbildningsändamål, Trosa kommuns stiftelsefond för sociala ändamål, Stiftelsen Amalia Johanssons fond.

³ Sammanträdesprotokoll 2024-04-10, §18, KS.

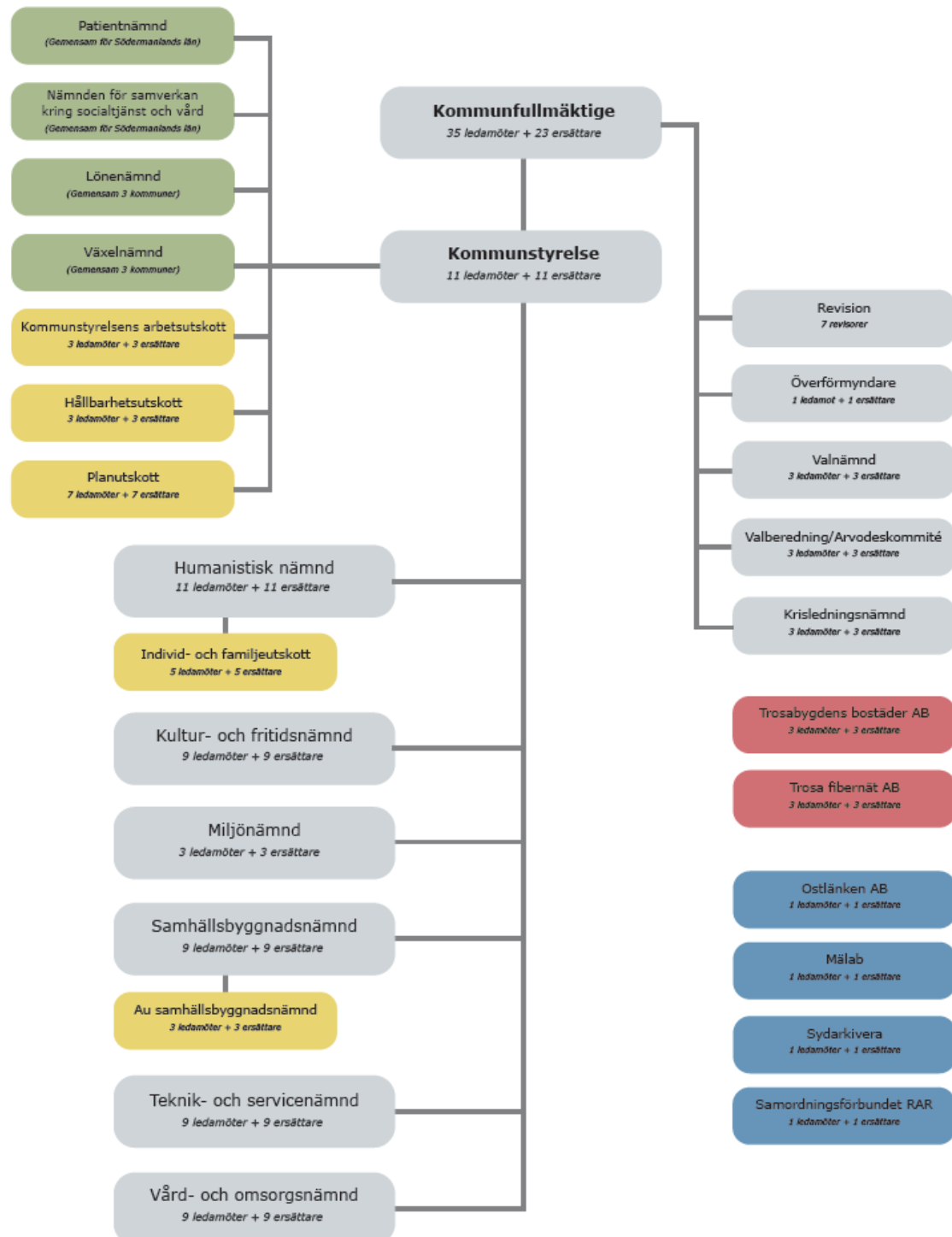
⁴ "Uppsiktsplikt för Kommunstyrelsen (KS)", SKR, 2024-03-18.

Trosa kommun

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt, ledning och styrning

2024-11-04

Figur 1. Organisationsschema i Trosa kommun

3.1.1 Reglemente för kommunstyrelse och nämnder i Trosa kommun

I kommunstyrelsens reglemente⁵ anges att kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet när denna inte särskilt regleras i lag. Detta benämns som kommunstyrelsens ledningsfunktion.

Därtill ska styrelsen leda kommunens verksamhet genom att utöva samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen, vilket benämns som deras styrfunktion.

Vidare ska styrelsen följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling, ekonomiska ställning och ska fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp fullmäktiges fastställda mål som sedan ska återrapporteras. Detta benämns som styrelsens uppföljningsfunktion.

I enlighet med lagkrav förordar även reglementet att styrelsen ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala bolag, stiftelser och kommunalförbund. Reglementet beskriver framgent att styrelsen utövar kommunens ägarfunktion i de bolag som är hel- respektive delägda. Därtill hör att utfärda ägardirektiv för fullgörande av den av fullmäktige delegerade ägarfunktionen.

3.1.2 Reglemente för internkontroll

Reglementet för internkontroll⁶ redogör för att kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god internkontroll. Nämnderna har vidare det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Vidare anges att kommunstyrelsen ska, med utgångspunkt från nämndernas rapporter och den egna uppföljningen inom kommunstyrelsens verksamhetsområde, utvärdera kommunens samlade system för internkontroll. Information om den interna kontrollen ska även inhämtas från de kommunala bolagen. I reglementet läggs även vikt vid att den samlade utvärderingen också leder till vidtagna åtgärder för att förbättra eventuella brister i kontrollsystemet.

3.1.3 Ägardirektiv och bolagsordning

3.1.3.1 Trosabygdens Bostäder AB (TROBO)

Trosabygdens Bostäder AB:s ägardirektiv⁷ anger att bolagets verksamhet står, i enlighet med kommunallagen under uppsikt av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen utövar kommunens styrfunktion i enlighet med vad som framgår av tidigare redogjort reglemente.

Därtill hör att kommunstyrelsen äger rätt att ta del av bolagens handlingar och räkenskaper samt att i övrigt inspektera bolagen och dess verksamhet. Bolagen ska lämna kommunstyrelsen den information om verksamheten som den begär. Det innebär i sin tur att kommunstyrelsen utan dröjsmål äger rätt att ta del av:

⁵ Reglemente för kommunstyrelse och nämnder i Trosa kommun, 2024-04-24, §20, KS.

⁶ Reglemente för intern kontroll, 2019-11-26, § 100, KS.

⁷ Ägardirektiv för Trosabygdens Bostäder AB (Trobo), 2023-11-08, § 68, KF.

Trosa kommun

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt, ledning och styrning

2024-11-04

- Protokoll från bolagsstämma
- Protokoll från styrelsesammanträde
- Budget och verksamhetsplan
- Bolagets ekonomiska rapporter och årsredovisning
- Revisionsberättelse

Ägardirektivet gör fortsatt gällande att kommunstyrelsen äger rätt, i enlighet med 6 kap. 9 § kommunallagen att fatta årliga beslut huruvida verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och om verksamheten har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

I enlighet med bolagsordning ska bolaget bereda fullmäktige i kommunen möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten fattas som är av principiell betydelse eller av annars större vikt.

Bolagets föremål anges enligt bolagsordning⁸ vara att "med iakttagande av kommunala intressen förvärva, avyttra, äga, bebygga och förvalta fastigheter med bostäder, affärlägenheter och därtill hörande kollektiva anordningar. Bolaget kan även förvärva, avyttra äga, bebygga och förvalta fastigheter för den kommunala verksamheten".

Bolagets ändamål anges vara att på marknadsmässiga villkor, erbjuda bostäder och boendemiljöer med kundkvalitet i fokus för att medverka till kommunens attraktivitet som bostadsort och som etableringsort för företag. Ändamålet anges även vara att främja bostadsförsörjningen i kommunen.

3.1.3.2 Trosa Fibernät AB (TROFI)

Trosa Fibernät AB:s ägardirektiv⁹, antaget av fullmäktige 2023-11-08, anger att bolagets verksamhet står, i enlighet med kommunallagen under uppsikt av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen utövar kommunens styrfunktion i enlighet med vad som framgår av tidigare redogjort reglemente.

Därtill hör att kommunstyrelsen äger rätt att ta del av bolagens handlingar och räkenskaper samt att i övrigt inspektera bolagen och dess verksamhet. Bolagen ska lämna kommunstyrelsen den information om verksamheten som den begär. Det innebär i sin tur att kommunstyrelsen utan dröjsmål äger rätt att ta del av:

- Protokoll från bolagsstämma
- Protokoll från styrelsesammanträde
- Budget och verksamhetsplan
- Bolagets ekonomiska rapporter och årsredovisning
- Revisionsberättelse

Ägardirektivet gör fortsatt gällande att kommunstyrelsen äger rätt, i enlighet med 6 kap. 9 § kommunallagen att fatta årliga beslut huruvida verksamheten varit förenlig med det

⁸ Bolagsordning – Trosabygdens Bostäder AB, 2014-03-12, § 17, KF.

⁹ Ägardirektiv för Trosa Fibernät AB (Trofi), 2023-11-08, § 69, KF.

fastställda kommunala ändamålet och om verksamheten har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

I enlighet med bolagsordning¹⁰ ska bolaget bereda fullmäktige i kommunen möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten fattas som är av principiell betydelse eller av annars större vikt.

Bolagets ändamål anges vara att "driva, äga och bygga ut bredbandsnät och hyra ut i kapacitet i bredbandsnätet i Trosa kommun samt idka därmed förenlig verksamhet". Vidare anges att "med iakttagande av lokaliseringsprincipen, främja utbyggnad av bredbandsnätet för att ge enskilda, organisationer och företag tillgång till goda digitala kommunikationer".

Bolagets ändamål är formulerat på ett annorlunda sätt i ägardirektiv. Där anges i stället att bolagets ändamål är att: "som lägst, och i samverkan med andra aktörer, uppfylla de nationella, regionala och kommunala målen för bredband till hushåll, näringsidkare och offentlig verksamhet". Därtill ska bolaget genom sitt uppdrag bidra till kommunens attraktivitet och service samt samhällsutveckling. Bolaget ska drivas på affärsmässig grund.

3.1.4 Förbundsordning (Sydarkivera)

Förbundsordningen, som antagits av förbundsfullmäktige 2019-04-05¹¹, ska i förbundsmedlemmarnas ställe fullgöra de skyldigheter enligt arkivlagen (1990:782) och därtill anslutande författningar som förbundsmedlemmarna överlämnar till kommunalförbundet. Kommunalförbundet ska särskilt skapa och förvalta digital bevarande plattform för digital information för slutarkivering och förvalta överlämnad digital information.

Varje förbundsmedlem ska utse en ordinarie ledamot och en ersättare. I Trosa kommuns fall är det fullmäktiges ordförande som är ledamot i förbundsfullmäktige och ersättare i förbundsstyrelsen. Kommunen har även en ersättare vald till förbundsfullmäktige. Förbundet ska fortlöpande tillställa förbundsmedlemmarna rapporter beträffande verksamhetens ekonomi och utveckling. Förbundet ska även sträva efter att aktivt hålla medlemmar informerade om utvecklingslinjerna inom dess verksamhetsområde. Denna typ av information kan ges vid exempel årlig temadag, då kommunstyrelsernas presidier och andra förtroendevalda hos förbundsmedlemmarna, samt ledande tjänstemän ges tillfälle att ta del av verksamheten hos förbundet. Därtill ska förbundsstyrelsen även på begäran lämna ytterligare underlag i form av yttranden och upplysningar.

Budgetarbetet ska även samordnas med förbundsmedlemmarnas budgetarbete och under denna process ska samråd ske med samtliga förbundsmedlemmar.

Förslag på en reviderad förbundsordning skickades till Trosa kommun 2023-04-24¹² för remissyttranden. Den nya förbundsordningen har ännu inte fastställts.

¹⁰ Bolagsordning för Trosa Fibernät AB, 2018-11-07, § 97, KF.

¹¹ Förbundsordning SYDARKIVERA, 2019-04-05, FF.

¹² Sammanträdesprotokoll 2023-04-24, § 1, KSAU.

3.1.5 Styrmodell och årshjul

Trosa kommuns styrmodell¹³ utgår från visionen "Fastlagd kurs"¹⁴. Visionen som inrättades i samband med kommunens bildande är styrande för samtliga verksamheter och beskriver att verksamheter och utbud ska styras av:

- Medborgarnas behov och önskemål
- Valfrihet
- Flexibilitet
- Kvalitet och god service
- Enkelhet och kostnadseffektivitet
- Samarbete mellan servicegivare och nyttjare

Vidare ska ett helhetsperspektiv genomsyra all verksamhet och bygga på samordning och samverkan mellan resurser inom och utom kommunen. Kommunen ska därtill uppmuntra samarbete, okonventionella och alternativa lösningar.

Budgetprocessen anges vara en bärande del i styrmodellen som grundar sig i de gemensamma planeringsförutsättningarna, vilka utgör grunden för budgeten de kommande tre åren. Vidare innefattar det befolkningsprognos, ekonomiska förutsättningar, lokalförsörjningsplan och resursfördelning. Själva budgetprocessen syftar till att ge kommunstyrelse och fullmäktige tillräcklig information och bra beslutsunderlag inför beslut om budget med flerårsplan och de politiska prioriteringar som varje budgetbeslut innebär. Processen ska även se till att ge goda förutsättningar för nämnder att planera och styra sin verksamhet mot fastställda mål.

Det är upp till respektive nämnd att ansvara för att verksamheterna hålls inom beslutad ram och drivs i enlighet med de mål och uppdrag som fullmäktige faställt. Därtill att följa upp och utvärdera nämndens verksamhet. Det är upp till varje nämnd att avgöra behovet av uppföljning av ekonomi och verksamhet inom sitt verksamhetsområde.

Fullmäktiges mål följs upp i delårsrapport och årsredovisning. Uppföljning av nämndernas mål redovisas i respektive nämnd. Nyckeltal som direkt kan relateras till budgeterade medel ska alltid redovisas med så objektiva mått som möjligt. Dessa följs sedan upp i delårs- och årsboks slut, vissa av målen anges endast kunna följas upp vid årsboks slut.

Uppföljning sker var tredje månad med helårsprognos som tas fram och utgör en del av underlaget för beslut om budget det kommande året. Därefter redogörs delårsrapport efter åttamånader med helårsprognos och sist ett årsboks slut.

I syfte att stödja kommunstyrelsens arbete arbetar vederbörande utefter ett årshjul¹⁵ som sammanfaller med sammanträden. Årshjulet löper mellan februari-november och inbegriper flera uppföljningstillfällen. Det är med stöd av årshjulet som den formaliserade uppsiktsplikten primärt grundar sig i.

¹³ Styrmodell för Trosa kommun, 2019-11-26, § 96, KF.

¹⁴ Fastlagd kurs för Trosa kommun, 1991-08-21, § 71.

¹⁵ Kommunstyrelsens årshjul, 2024-08-22, KS.

Formellt sker uppföljning på tre sätt där kommunstyrelsen delges insyn i nämndernas och bolagens verksamheter och ekonomi. Under april månad är bokslut för kommunstyrelsen där årsredovisning och utförd internkontroll (inkl. från nämnder) redovisas. Under maj månad behandlas kvartalsuppföljning med helårsprognos för dels kommunstyrelsen, dels kommunkoncernen. Slutligen under oktober månad behandlas delårsbokslut med helårsprognos för dels kommunstyrelsen, dels kommunkoncernen.

3.1.6 Intervjuuppgifter

Enligt intervjuuppgifter har kommunstyrelsens uppsikt över nämnder och bolag i de formaliserade processerna som ryms inom den ordinarie styrprocessen. Därtill sker halvdagsmöten med representanter från bolagen och nämnder som får möjlighet att lyfta relevant information, vilket enligt årshjulet sker under maj och oktober.

Vidare anges det finnas flera mer informella forum som inte ryms inom det ordinarie årshjulet och styrmodellen. Där inbegrips bland annat en ordförande/ledningsgrupp som sammanträder var 14:e dag. Gruppen består av ordförande inom nämnder och styrelser. I intervju anges att bolagen är representerade men att representant från Trosa Fibernät AB inte alltid är med med hänseende till bolagets verksamhetsområde.

Inom tjänstemannasidan sammanträder "ledningsgruppen", bestående av samtliga produktionschefer var 14:e dag. VD och styrelsernas ordförande träffas på ägarmöten ett par gånger om året där verksamheterna diskuteras mer övergripande, exempelvis hur omvärldshändelser påverkar verksamheterna, dock är detta mer informellt och finns inte angivet i årshjulet.

3.1.7 Enkät svar

I enkätsvaren som ställdes till kommunstyrelsens ledamöter svarar en överväldigande majoritet att man anser att uppsiktsplikten är tydligt formaliserad/strukturerad och att det är tydligt vad uppsiktspliktsansvaret innebär. 71% av ledamöterna instämmer helt eller till största del varav endast 5% svarar att man inte instämmer alls. 14% instämmer delvis och 10% svarar att man ej vet. I frisvar anges dock att enstaka ledamot "aldrig har hört ordet uppsiktsplikt" eller att man är osäker på vad det innebär.

I helhet beskrivs, trots det, en instämmande bild av att majoriteten av ledamöterna är väl förtrogna med sina ansvarsområden och att dessa känner till vilka övergripande policyer, riktlinjer och program som är styrande för vederbörandes uppdrag. Likaså gällande att vederbörande anser sig ha tillräcklig information och kunskap om kommunstyrelsens uppdrag och ansvar i enlighet med styrelsens reglemente. I bilaga 2 redogörs samtliga frågeställningar.

3.1.8 Bedömning

Vår bedömning är att uppsiktsplikten har formaliserats/strukturerats på ett i allt väsentligt tillräckligt sätt.

Uppsiktsplikten har formaliserats genom flera styrdokument, i synnerhet genom kommunens styrmodell och årshjul som utgör en betydande del av den ordinarie budget/uppföljningsprocessen. Att kommunstyrelsen arbetar utefter ett årshjul där kvartalsuppföljning, delårsuppföljning och uppföljning i samband med bokslut redogörs

kontinuerligt antyder på att en struktur finns etablerad som möjliggör en systematisk uppsyn i enlighet med lagkrav. Samtidigt noterar vi dock att ärendet "utförd intern kontroll med redovisning" endast anges omfatta nämnder och inte bolagen. Vi ser även att det finns en förbundsordning upprättad för kommunalförbundet "Sydarkivera", i enlighet med gällande lagstiftning.

Vidare har vi även iakttagit en diskrepans mellan vad som redogörs vara Trosa Fibernät AB:s kommunala ändamål i ägardirektiv och bolagsordning. Dessa är formulerade på olika sätt. Sedan 2018 omfattas bolagen av en s.k. förstärkt uppsiktsplikt där styrelsen ska pröva om bolagens verksamhet varit förenligt med det kommunala ändamålet. Om det kommunala ändamålet inte är definierat tydligt försvårar det möjlighet att pröva huruvida det varit förenligt. Vi betraktar detta därför som en brist ur ett uppsiktsperspektiv.

Fortsättningsvis konstaterar vi att mer personnära och informella sammanhang, exempelvis genom ägarmöten, ordförandegrupper och halvdagar möjliggör en fortsatt verksamhetsnära insyn. Att vissa av dessa möten hålls varannan vecka antyder även på att nyuppkomna händelser relativt snabbt kan fångas upp i god tid utanför de systematiska uppföljningstillfällena.

3.2 Begär kommunstyrelsen in upplysningar?

3.2.1 Nämnder

Kommunstyrelsen begär in upplysningar från nämnderna inom ramen för det årshjul som tidigare presenterats. Formaliserat delges kommunstyrelsen information om nämndernas verksamhet och ekonomi vid tre tillfällen under året: i maj (kvartalsuppföljning), i oktober (delårsbokslut) och i april (årsbokslut). I samband med dessa tillfällen har kommunstyrelsen möjlighet att godkänna rapporteringen och att eventuellt uppdra nämnderna att vidta åtgärder eller att inkomma med ytterligare information.

Som komplement till den formaliserade processen träffar kommunstyrelsens ordförande samtliga nämndsordförande varannan vecka där möjlighet ges att ta upp nya händelser och situationer som inbegriper verksamhetsmässiga och ekonomiska faktorer. Två gånger per år, (maj och oktober) har verksamheter och bolag också möjlighet att träffa kommunstyrelsen för att diskutera ämnen som inte specifikt avser ekonomiska frågor.

Inom ramen för granskningen har vi genomfört en protokollsgenomgång för kommunstyrelsens sammanträden mellan 2023-2024 (se bilaga 1). Vi konstaterar att samtliga rapporteringstillfällen har genomförts i enlighet med vad som framgår av årshjulet. Vi noterar även att kommunstyrelsen är aktiv i att begära upplysningar utanför de ordinarie uppföljningstillfällena. Exempelvis har kommunstyrelsen i samband med kvartalsuppföljning i maj 2024 uppdragit till nämnder som redovisat negativa

avvikelser att återkomma med åtgärdsplaner för att nå budget i balans till efter följande styrelsesammanträde¹⁶.

I intervju framhävs bland annat att ytterligare uppföljningstillfällen och uppsikt över verksamheterna sker vid behov om avvikelser uppstår. I protokollsgenomgången noterar vi att chefer så som för vård- och omsorgsnämnden närvarat vid kommunstyrelsesammanträden¹⁷ för att informera om exempelvis bemanningsläge, kompetensförsörjning och hemtjänst med mera, till följd av tidigare konstaterade avvikelser från budget.

3.2.2 Bolagen

Även bolagen inbegrips inom ramen för tidigare redogjort årshjul. Bolagen är en del av de tre formaliserade uppföljningstillfällena som delges kommunstyrelsen per år. I samband med dessa har kommunstyrelsen möjlighet att godkänna rapporteringen och att eventuellt uppdra till nämnderna att vidta åtgärder eller att inkomma med ytterligare information. I samband med dessa tillfällen har kommunstyrelsen även möjlighet att godkänna rapporteringen och att eventuellt uppdra till bolagsstyrelserna att inkomma med ytterligare information.

Som komplement till den formaliserade processen träffar kommunstyrelsens ordförande även styrelseordförandena i bolagen varannan vecka. Produktionschefer träffas i ledningsgrupp som även inbegriper VD:ar.

Utifrån protokollsgenomgången för kommunstyrelsens sammanträden mellan 2023-2024 konstaterar vi att samtliga rapporteringstillfällen har genomförts i enlighet med vad som framgår av årshjulet. Vi noterar även att kommunstyrelsen är aktiva att begära upplysningar utanför de ordinarie uppföljningstillfällena. Exempelvis har både TROFI:s och TROBO:s VD:ar informerat om bolagets resultat, utveckling, måluppfyllelse, händelser och utmaningar framåt¹⁸.

Enligt sammanträdesprotokoll och årsredovisning¹⁹ har bolagen redovisat ett underskott (-0,5 miljoner kr respektive -2,8 miljoner kr) som resulterat i att kommunstyrelsen föreslagit för fullmäktige att biträda beslut om att ingen utdelning lämnas till ägaren för året. Samt att i ny räkning överföra det balanserade resultatet. För nämnderna har kommunstyrelsen anförat att en åtgärdsplan ska upprättas, detta har inte skett för bolagen. Enligt ägardirektiv har kommunstyrelsen rätt att ta del av bolagens handlingar och räkenskaper. Av protokollsgenomgång noterar vi att kommunstyrelsen tagit del av båda bolagens årsredovisningar men inga övriga protokoll eller handlingar som ägardirektiven möjliggör KS att begära.

I årsredovisningen för TROBO påvisas en måluppfyllnad av 4 av 12 mål varav 8 är "rödmarkerade". Avkastningen uppgick till -6,8% i kontrast mot ägardirektivets målsättning om ett avkastningskrav på minst 10%. Bolagets soliditet bör enligt

¹⁶ Sammanträdesprotokoll 2024-05-15, §42, KS

¹⁷ Sammanträdesprotokoll 2024-05-15, §37, KS

¹⁸ Sammanträdesprotokoll 2024-05-15, §35, §36, KS.

Sammanträdesprotokoll 2023-10-25, §93, KS.

¹⁹ Årsredovisning 2023, Trosa kommun.

ägardirekt vara 30% men kan under en expansiv fas ligga minst på 15%. I årsredovisningen uppgick soliditeten till 16,5%.

Vi noterar likväl att de kommunala bolagen sedan 2018 omfattas av en s.k. förstärkt uppsiktsplikt som inbegriper att kommunstyrelsen i årliga beslut för varje bolag ska pröva om verksamheten har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om inte så ska kommunstyrelsen lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

I sammanträdesprotokoll från 2024-04-10 har kommunstyrelsen prövat att så är fallet och fattat beslut om detta för respektive bolag. Dock noterar vi att det kommunala ändamålet är formulerat på två olika sätt i TROFI:s ägardirektiv och bolagsordning. För TROBO:s del är dessa harmoniserade.

3.2.3 Kommunalförbund (Sydarkivera)

Av genomförd protokollsgenomgång framgår inte att kommunstyrelsen har begärt upplysning från kommunalförbundet. Däremot noterar vi av protokollsgenomgång att kommunstyrelsen har informerats om en åtgärdsplan avseende ett tillsynsärende som gäller för vård- och omsorgsnämnden respektive för överförmyndarverksamheten. Planen har redogjorts till kommunstyrelsen som en beslutspunkt under "Övriga anmälningssärenden"²⁰.

I avstämning med representant ur kommunstyrelsen uppger vederbörande att kommunstyrelsen inte formellt begär in upplysningar från Sydarkivera. I stället tar styrelsen löpande del av relevant information från Sydarkivera som är kopplat till deras uppdrag. Exempelvis tar dessa del av förbundets årsredovisningar/delårsrapport och andra beslut. Kommunens kontaktperson (tjänsteperson på kommunkontoret) deltar på de träffar som anordnas inför styrelsemöten och där Sydarkiveras förbundschef redogör för ärendena. Beslutsprotokoll skickas därefter till kommunens registrator som vidarebefordrar de i organisationen. Kommunstyrelsens förvaltning har ett nära arbete med Sydarkiveras motsvarighet.

3.2.4 Enkät svar

I kommunstyrelsens enkät svarar en majoritet, ca 86% helt eller till största del instämmande i att kommunstyrelsen begär in upplysningar från nämnder, bolag med flera på ett tillfredställande sätt. Resterande 14% anger att man instämmer delvis och ingen motsätter sig det helt.

Två frisvar är besvarade där en anser att denne inte får information i tillräcklig omfattning, varav den andra svarar att denne får den information som behövs för att kunna fullfölja sitt uppdrag.

Avseende huruvida kommunstyrelsen har tillräckliga ekonomiska underlag för en strategisk långsiktig planering anger 81% att dessa instämmer helt eller till största del. 10% instämmer delvis varav 11% uppger att dessa inte vet eller inte instämmer alls.

²⁰ Sammanträdesprotokoll 2024-06-05, §64, KS.

En liknande bild utmålas avseende påståendet om att styrelsen har säkerställt att det finns ett tillräckligt samlat och strategiskt arbete i kommunen avseende kompetensförsörjning inom en 1-3 års period. Där svarar 81% att dessa instämmer helt eller i största del. 10% uppger att dessa ej vet varav ca 5% svarar vardera att dessa instämmer delvis eller inte alls.

3.2.5 Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen begär in upplysningar från nämnder som även fungerar på ett i allt väsentligt tillfredställande sätt. Avseende begäran av upplysningar från bolagen och kommunalförbund bedömer vi att det fungerar på ett delvis tillfredställande sätt.

Kommunstyrelsen begär in upplysningar från nämnder och bolag i enlighet med tidigare redogjort årshjul. Tre formaliserade uppföljningstillfällen med tillhörande informella uppföljningstillfällen möjliggör för kommunstyrelsen att få insyn över verksamheternas verksamhetsmässiga och ekonomiska situationer. Likväl konstaterar vi efter genomförd protokollsgranskning att tillfällena är nedtecknade enligt protokoll och i enlighet med årshjul.

Avseende nämnderna konstaterar vi även att det vid behov har fattats beslut om att begära in ytterligare underlag och åtgärder från nämnder om dessa redovisar ex. ett betydande ekonomiskt underskott som även följs upp vid nästkommande sammanträde.

Avseende kommunalförbundet ser vi att styrelsen har delgetts information under beslutspunkt under anmälningsärenden. Här har dock endast en åtgärdsplan behandlats avseende ett tillsynsärende. Det framgår inte av protokoll att exempelvis årsredovisningar eller delårsrapporter har behandlats.

Bolagen omfattas i sin tur av en s.k. förstärkt uppsiktsplikt och kommunstyrelsen ska årligen fatta beslut om huruvida verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet. Trosa fibernät AB:s ägardirektiv och bolagsordning är inte harmoniserade i hur ändamålet är formulerat. Ändamålsdefinitionen bör lämpligen föranleda beslutet huruvida det har varit förenligt med verksamheten.

Vidare redovisar bolagen en bristande målluppfyllelse enligt senaste årsredovisning och redovisar ekonomiska underskott. Även om bolagen har informerat om sina verksamheter vid kommunstyrelsen i enlighet med årshjul skulle ytterligare information kunna begäras in likt för nämnder vid behov, i syfte att stärka uppsikten över verksamheternas ekonomi och verksamhetsmässiga resultat.

3.3 Internkontroll ur ett uppsiktsperspektiv

Reglemente för internkontroll anger att kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god internkontroll. Varje nämnd är ansvarig för den interna kontrollen inom respektive ansvarsområde och inför varje verksamhetsår att besluta om en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen, föranledd av en risk- och väsentlighetsanalys. Nämnderna ska senast i samband med årsredovisningen rapportera resultatet till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen ska utifrån dessa rapporter och den egna uppföljningen utvärdera kommunens samlade system för internkontroll och informationen ska även inhämtas från de kommunala bolagen.

3.3.1 Nämnder

I beslut från 2024-04-10 anges att det inom kommunkontoret finns en projektgrupp med representanter inom personal, kansli, ekonomi, IT och kontaktcenter. Internkontrollgruppens arbete inbegriper att göra risk- och konsekvensanalys för kommande års internkontrollplan, säkerställa att kontroller genomförs, återsrapportera till kommunstyrelsen att kontroller genomförts och förbättra rutiner efter behov.

I kommunstyrelsens interna kontrollplan finns nio kontroller som är gemensamma för samtliga nämnder och bolag, s.k. "stjärnkontroller". Dessa avser arbetsmiljö, informationshantering och informationssäkerhet.

Efter genomgång av kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll mellan 2023-2024 konstaterar vi att samtliga nämnder har redovisat sina internkontrollplaner och uppföljningen av dessa i samband med styrelsesammanträde 2024-04-10. Likväl har kommunstyrelsen godkänt redovisningen och uppmanat kommunkontoret att åtgärda identifierade brister.

Samtliga nämnder har redogjort för sina utförda interna kontroller. Vissa mindre avvikelser har noterats. I vård- och omsorgsnämndens fall finns dock endast en skriftlig redogörelse över föregående års genomförda interna kontroller – ingen internkontrollplan finns bifogad i protokollshandlingar. I övriga nämnder finns en internkontrollplan bifogad.

Av protokollsgenomgång framgår att internkontroll endast presenteras för kommunstyrelsen årligen i samband med årsbokslut, i enlighet med vad som framgår av årshjulet. Ingen ytterligare begäran om upplysningar avseende nämndernas interna kontroll har protokollförts.

Avseende hur uppsiktsplikten sker gällande efterlevnad av reglemente framgår det av intervjuuppgifter att nämnderna själva ska bedriva uppföljning av sitt reglemente och sedan återsrapportera till kommunstyrelsen.

Respondenter från kommunstyrelsen anger att personen anser att det följs löpande från deras sida – vanligast är att frågan kommer upp inför budgetberedning.

Nuvarande reglemente för kommunstyrelse och nämnder i kommunen antogs av fullmäktige 2024-04-24. Vid kommunstyrelsens sammanträde beslutades det om en ändring 2024-04-10 som inbegrep justeringar i miljönämndens uppgifter och kommunstyrelsens uppgifter gällande köp och försäljning av fastighet. Det framgår inte av nämndernas enskilda internkontrollplaner (som presenterades vid bokslut) som en kontrollpunkt att säkerställa efterlevnad av reglementen.

3.3.2 Bolagen

Kommunstyrelsen har angett i sin internkontrollplan att nio kontroller är gemensamma för samtliga nämnder och bolag, s.k. "stjärnkontroller". Dessa avser arbetsmiljö, informationshantering och informationssäkerhet. Av bolagens internkontrollplaner framgår att dessa punkter finns som kontrollmoment. Däremot framgår det i

internkontrollplanerna att ingen av kontrollpunkterna ska rapporteras tillbaka till kommunstyrelsen utan endast bolagsstyrelse.

Kommunstyrelsens årshjul har inte fastställt att bolagen omfattas av att redovisa utförd internkontroll från föregående år likt nämnderna. Däremot framgår det av reglementet för internkontroll att "informationen ska även inhämtas från de kommunala bolagen". Av genomförd protokollsgenomgång mellan 2023-2024 konstaterar vi att ingen redovisning av bolagens utförda interna kontroller har protokollförts. Varken i delårsbokslut eller i årsbokslut. Ingen begäran av ytterligare information från kommunstyrelsen har protokollförts. Inte heller finns det några bolagsstyrningsrapporter där information framgår i som presenterats inför kommunstyrelsen.

I samband med intervju med representanter från förvaltning och förtroendevalda anger samtliga att den formaliserade internkontrollprocessen endast inbegriper nämnderna men inte bolagen.

Avseende hur uppsiktsplikten sker gällande efterlevnad av ägardirektiv så anges det inte i internkontrollplanerna som en punkt där efterlevnad av ägardirektiv tillstår. Däremot framgår det av intervjuuppgifter att ägardirektiv årligen ses över och att det är en vanligt återkommande diskussionspunkt vid ägarmöten som sker varannan vecka.

Av protokollsgenomgången konstaterar vi att ägardirektiven senast ändrades i oktober 2023²¹, då upplägget för målen reviderades och strukturen justerades för att få en bättre överensstämmelse med varandra. I övrigt har vi inte iakttagit i protokoll att en översyn har gjorts för innevarande år.

3.3.3 Enkät svar

Kommunstyrelsens ledamöter anger i enkät svar avseende att dessa kontrollerat att nämnder, bolag med flera har fastställda internkontrollplaner som är byggda på genomförd risk- och väsentlighetsanalys. 86% instämmer helt eller till största del, varav 10% anger att man ej vet. 5% instämmer delvis. När det gäller huruvida kommunstyrelsen utövar uppsikt över att den interna kontrollen följs upp på ett tillfredställande vis svarar 76% instämmande helt eller till största del. 14% vet ej och 5% instämmer inte alls respektive 5% som instämmer delvis.

I frisvar anges att kontroller görs i enlighet med styrmodell och årshjul. Synpunkter återfinns även som upplever att dialog och insynsarbetet kan stärkas.

Avseende påståendet att kommunstyrelsen utövar uppsikt avseende nämnders efterlevnad av reglemente och bolagens efterlevnad av ägardirektiv i tillräcklig utsträckning är 71% instämmande helt eller till största del. 14% vet ej, och ytterligare 14% svarar delvis instämmande. Ingen emotsätter sig påståendet helt.

3.3.4 Bedömning

Avseende nämnders arbete med internkontroll sker uppsiktsplikten enligt vår bedömning, på ett i allt väsentligt tillfredställande sätt. Avseende bolagens arbete med internkontroll bedömer vi att den inte sker på ett tillfredställande sätt.

²¹ Sammanträdesprotokoll 2023-10-09, § 86, KS.

Den uppdelade bedömningen beror på att vi, i nämndernas fall, har konstaterat genom protokollsgenomgång att samtliga nämnder har redovisat sina internkontrollplaner och utförda interna kontroller under föregående år. Likväl har kommunstyrelsen godkänt redovisningen och uppmanat kommunkontoret att åtgärda identifierade brister. Trots det har mindre avvikelser identifierats. Exempelvis noterar vi att vård- och omsorgsnämnden inte har bifogat sin internkontrollplan utan endast en skriftlig redogörelse över utförda kontroller.

Kommunstyrelsen har haft uppsikt över nämndernas internkontrollarbete i enlighet med vad årshjulet förordar. Dock sker uppsikten endast årligen i samband med bokslut och ingen ytterligare begäran om upplysningar avseende nämndernas interna kontroller har protokollförts inom ramen för den formaliserade uppsiktsplikten.

När det gäller bolagen så förordar årshjulet endast att nämnder ska presentera sina internkontrollplaner för kommunstyrelsen. I reglementet för internkontroll står det angivet att informationen även ska inhämtas från de kommunala bolagen. Efter genomförd protokollsgenomgång konstaterar vi att ingen redovisning av bolagens interna kontroller har protokollförts, varken i delårsbokslut eller i årsbokslut. Detta är inte förenligt med vad reglementet förordar.

Avseende på vilket sätt uppsiktsplikten sker gällande efterlevnad av nämnders reglementen och bolagens ägardirektiv, bedömer vi att kommunstyrelsen i allt väsentligt har säkerställt en ändamålsenlig efterlevnad av nämndernas reglementen och delvis en ändamålsenlig efterlevnad av bolagens ägardirektiv.

Vi noterar att kommunstyrelsen löpande följer upp nämndernas reglementen och konstaterar att nuvarande reglemente reviderades senast 2024-04-24 där nya uppgifter tillkom miljönämnden och kommunstyrelsen. Samtidigt noterar vi inte i nämndernas internkontrollplaner att det finns en kontrollpunkt som ämnar säkerställa efterlevnad av reglementen.

Avseende bolagen konstaterar vi att det framgår av intervjuuppgifter att ägardirektiv årligen ses över och att det är en vanligt återkommande punkt vid ägarmöten. Ägardirektiven reviderades senast i oktober 2023 och kommunstyrelsen har godkänt, inom ramen för den förstärkta uppsiktsplikten att verksamheterna är förenliga med respektive kommunalt ändamål. Dock för Trosa Fibernät AB så är inte det kommunala ändamålet som formulerat i ägardirektiv, harmoniserat med vad som anges i bolagsordning.

3.4 Återrapportering till fullmäktige

3.4.1 Nämnder

I enlighet med lagkrav²² rapporterar kommunstyrelsen vidare information från nämnder till fullmäktige vid delårsbokslut och i samband med helårsbokslut. Informationen som framgår av delårsrapport och årsredovisningen är den informationen som delges fullmäktige i enlighet med vad som framgår av årshjul och styrmodell. Det innebär i sin tur att kvartalsuppföljning och annan information som nämnder redogör för

²² Kommunallag kap 11., 16§, 19-21§§.

kommunstyrelsen under verksamhetsåret stannar inom kommunstyrelsen inom ramen för den formaliserade uppsiktsplikten.

I delårsrapport för år 2023 redovisas dels ekonomiska prognoser, dels verksamhetsmässiga i förhållande till hur fullmäktiges målsättningar fortskrider. Av fullmäktiges åtta verksamhetsmål bedöms det vid tiden att fyra av dessa uppnås, tre uppnås delvis och ett uppnås inte alls. Det finansiella målet anges inte uppfyllas för året. Uppföljning av respektive nämnds målsättningar, som bygger på fullmäktiges mål, redovisas inte i delårsrapporten och vi har efter protokollsgenomgång inte noterat att detta har gjorts alls. Anledningen tillskrivs i årsredovisningen för år 2023 bero på att uppföljning av nämndernas mål redovisas i respektive nämnd och att det är upp till varje nämnd att avgöra behovet av uppföljning av ekonomi och verksamhet inom sitt ansvarsområde.

Vi har tagit del av delårsrapporten för år 2024. Där anges att det av fullmäktiges åtta verksamhetsmål kommer fem mål uppfyllas, två uppfylls delvis och ett mål uppfylls inte alls. Avseende de finansiella målen anges att dessa inte kommer uppnås för året. I enlighet med styrmodellen anges att god ekonomisk hushållning bedöms vara uppnått när dessa finansiella mål är uppfyllda och när 75% av övriga mål är uppfyllda. Vederbörande bedömer alltså att god ekonomisk hushållning inte kommer att uppnås.

När det gäller nämndernas uppföljning av genomförd internkontroll så stannar den också i kommunstyrelsen²³.

Av protokollsgenomgång framgår att de beslutspunkter som rapporteras till fullmäktige av kommunstyrelsen inbegriper exempelvis:

- Revidering av styrdokument (policyer, riktlinjer med mera), ägardirektiv
- Antaganden av detaljplaner
- Budget, delårs- och årsredovisning
- Händelser av större karaktär, så som ändringar i aktieägaravtal avseende ostlänken eller ställningstaganden avseende vindkraftpark med mera
- Redovisning av obesvarade motioner
- Uppföljning av beslut/uppdrag från kommunstyrelsen och fullmäktige

I samband med intervju bekräftar respondenter att delårsrapport, budget och årsredovisning tillkommer fullmäktige men att det i övrigt är frågor vid behov som vederbörande anser sig behöva följa under verksamhetsåret. Däremot har fullmäktige rätt att få insyn och inom ramen för den mer informella uppsikten anges det i intervju att fullmäktiges ordförande är deltagare i ordföringsgruppen som sammanträder varannan vecka. Vidare anges det även i samband med intervju vara svårare att följa upp nämndernas verksamhetsmässiga resultat i förhållande till de ekonomiska.

3.4.2 Bolagen

Kommunstyrelsen rapporterar vidare information från bolagen till fullmäktige i samband med delårsbokslut och årsbokslut. Informationen som framgår av delårsrapport och

²³ Sammanträdesprotokoll 2024-04-10, §19, KS.

årsredovisningen är den informationen som delges fullmäktige i enlighet med vad som framgår av årshjul och styrmodell. Det innebär i sin tur att kvartalsuppföljning och annan information som bolagen redogör för kommunstyrelsen också stannar inom styrelsen.

I bolagens delårsrapporter anges visserligen en skriftlig redogörelse över viktiga händelser under året och hur dessa påverkar verksamheten. Men någon regelrätt uppföljning av de verksamhetsmässiga målen anges inte i delårsrapporten. Finansiella nyckeltal och ekonomiska förutsättningar beskrivs även här i.

I årsredovisningen för år 2023 däremot redovisas måluppfyllnad av både ekonomiska och verksamhetsmässiga mål. Fyra av 12 mål anges vara uppnådda²⁴ och resterande är rödmarkerade. Nya mål har formulerats i samband med att ägardirektiven reviderades under 2024.

Av bolagens ägardirektiv anges det att fullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas. Detta inbegriper bland annat större investeringar, ombyggnader, köp och försäljning av större objekt m.m.

Av protokollsgenomgång framgår att de beslutspunkter som rapporteras till fullmäktige av kommunstyrelsen inbegriper exempelvis:

- Revidering av ägardirektiv
- Justerad borgensram/avgift
- Budget, delårs- och årsredovisning
- Händelser av större karaktärer som inbegriper bolagens verksamheter
- Instruktion till ombud vid årsstämma i respektive bolag

Inga beslut av större eller principiell beskaffenhet har fattats under åren 2023-2024 med hänseende till bolagens verksamhetsområden. Enligt intervjuuppgifter framgår att fullmäktige senast under år 2020 aktivt efterfrågade information avseende TROBO:s verksamhet men inget nämnvärt under senare år.

Bolagens genomförda internakontroll rapporteras inte vidare till fullmäktige enligt vad som framgår av kommunstyrelsens protokoll och bifogade handlingar.²⁵

Vi har erhållit respektive bolags delårsrapport för år 2024. Avseende TROFI prognostiserar vederbörande ett underskott om -0,9 miljoner kr för helåret 2024²⁶. Det anges finnas en viss osäkerhet i prognosen till följd av att flera utbyggnadsprojekt som tagits i drift under året. Ingen information avseende intern kontroll framgår i rapporten.

För TROBO:s del prognostiseras ett underskott om -4 miljoner kr för helåret²⁷. En osäkerhet anges även finnas här till följd av att flera kostnadsposter väntas öka i slutet

²⁴ Avser TROBO.

²⁵ Sammanträdesprotokoll 2024-04-10, §19, KS.

²⁶ Delårsrapport 2024, TROFI.

²⁷ Delårsrapport 2024, TROBO.

av året samtidigt som personalstyrkan växer. Kostnaderna väntas generellt öka under resterande delen av året, framför allt avseende reparationer.

3.4.3 Kommunalförbund (Sydarkivera)

I avstämning med representant i kommunstyrelsen uppger denne att rapportering från kommunalförbundet till fullmäktige sker löpande och redovisas som anmälningsärende till fullmäktige. Av protokollsgenomgång mellan år 2023-2024 noterar vi att fullmäktige har tagit del av årsredovisningen för år 2022 men inte för år 2023²⁸. Därtill har fullmäktige delgetts information om exempelvis inriktningsbeslut avseende skola²⁹ och avseende åtgärdsplan avseende tillsyn inom vård- och omsorg. Dessa återfinns under beslutspunkt "anmälningsärenden".

3.4.4 Enkät svar

I enkät svar anger ledamöter i kommunstyrelsen att 90% instämmer helt eller till största del att vederbörande har en tillfredställande uppsikt över att rapportering från nämnder och bolag sker till fullmäktige. Respektive 5% anger att man delvis instämmer eller inte alls. Ett frisvar finns att tillgå som framhäver att denne inte anser att det finns någon systematik i rapporteringen till fullmäktige.

3.4.5 Bedömning

Vår bedömning är att rapportering från nämnder, bolag och kommunalförbund sker i allt väsentlig tillräcklig utsträckning till fullmäktige.

Rapportering till fullmäktige från både nämnder och bolag sker i enlighet med lagkrav, det vill säga i samband med delårs- och årsbokslut. Utöver det rapporterar kommunstyrelsen beslutspunkter som inbegriper exempelvis revidering av styrdokument, händelser av större karaktär, redovisning av obesvarade motioner och uppföljning av beslut och uppdrag som fattats i styrelsen. Fullmäktiges ordförande deltar även i mer informella sammanhang i samband med ordförandesammanträden varannan vecka. Fullmäktiges målsättningar följs visserligen upp i samband med årsbokslut men vi noterar att respektive nämnds målsättningar som bygger på dessa inte fullt ut redogörs för i vare sig delårsrapport eller årsredovisning.

Detsamma är gällande för bolagen där rapportering sker till fullmäktige, i enlighet med lagkrav och ägardirektiv två gånger per år. Fullmäktige äger enligt ägardirektiven rätt till att ta ställning innan beslut av större beskaffenhet fattas. Inga sådana beslut har fattats under åren 2023-2024. Beslutspunkter som rapporterats på bolagens vägnar inbegriper exempelvis revidering av ägardirektiv, justerad borgensram och avgift, instruktion till ombud vid årsstämma i bolagen. Bolagens måluppfyllnad redovisas inte i samband med delårsrapport men följs upp i samband med årsbokslut. Nya mål har formulerats då ägardirektiven reviderades under 2024.

²⁸ Sammanträdesprotokoll, 2023-05-03, §44, §62, KF.

²⁹ Sammanträdesprotokoll 2023-11-08, §80, KF.

Sammanträdesprotokoll 2024-06-19, §56, KF.

Avseende kommunalförbunden delges fullmäktige information direkt från dessa vid förekommen anledning. Vi anser att årsredovisning för år 2022 har delgetts fullmäktige men anser inte att det har protokollförts för år 2023.

3.5 Vidtagna åtgärder och fattade beslut

3.5.1 Nämnder

I samband med kvartalsuppföljning har kommunstyrelsen i sitt beslut från 2024-05-15³⁰ uppdragit de nämnder som avvikit negativt från budget, att återkomma med en åtgärdsplan för budget i balans till efterkommande styrelsesammanträde. Nämnderna som redovisar ett underskott anges vara humanistiska nämnden (barn och utbildning), miljönämnden, samhällsbyggnadsnämnden, vård- och omsorgsnämnden samt teknik och servicenämnden (fastighet, VA och renhållning). Kommunstyrelsen godkänner sedermera återrapporteringen av åtgärdsplanerna från berörda nämnder.

Vidare uppdrar kommunstyrelsen till kommunkontoret att tillsammans med vård- och omsorgsnämnden att genomföra en fördjupad analys avseende resursfördelningen till nämnden för LSS och äldreomsorg. Avseende teknik- och servicenämnden avstår dessa att genomföra åtgärder för den del av underskottet som avser ökade avskrivningskostnader men kommunstyrelsen uppdrar nämnden att använda de kvarvarande 1 miljoner kronor i en ett-årssatsning för att minska driftkostnaderna framåt enligt ursprunglig plan.

För renhållningsdelen i nämnden uppdrar kommunstyrelsen att nämnden ska genomföra en fördjupad analys kring driften av återvinningscentraler fram till delårsbokslut med tillhörande åtgärdsplan som presenteras i samband med det tillfället.

Vidare medger kommunstyrelsen att samhällsbyggnadsnämnden avstår att genomföra föreslagna åtgärder avseende digitaliseringsprocess. Kommunstyrelsen uppmanar samtliga nämnder att fortsätta med planerade och vidtagna åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

I enlighet med kommunstyrelsens årshjul genomförs en s.k. beslutsuppföljning två gånger per år. I sammanträdesprotokoll daterad 2024-06-05 redovisas tre pågående uppdrag från år 2010 och år 2021. Två är uppdragna av fullmäktige varav ett från kommunstyrelsen. Styrelsen har uppdragit kultur- och fritidsnämnden att utreda hur de kulturarv som finns på ön bäst bevaras och tillgänglig. Det framgår inte av handlingarna hur länge uppdraget beräknas pågå.

3.5.2 Bolagen

Avseende bolagen har kommunstyrelsen fattat beslut om att revidera bolagens ägardirektiv under år 2023. Kommunstyrelsen föreslår som förslag till fullmäktige att ingå borgen för TROFI och TROBO enligt sammanträdesprotokoll 2024-02-28³¹. I samband med årsbokslut har kommunstyrelsen tagit del av och godkänt båda

³⁰ Sammanträdesprotokoll 2024-05-15, §42, KS.

³¹ Sammanträdesprotokoll 2024-02-28, §11, KS.

bolagens årsredovisningar som redovisar ett underskott om -2,8 miljoner kronor (TROBO) respektive -0,5 miljoner kronor (TROFI).

Kommunstyrelsen har även prövat om bolagens verksamheter har varit förenlig med det kommunala ändamålet och beslutat att så är fallet. Däremot föreslår kommunstyrelsen för fullmäktige att uppdra till kommunens ägarombud att fastställa bolagets balans- och resultaträkning per 31 december 2023. Likväl att biträda beslut om att ingen utdelning lämnas till ägaren för året. Att överföra det balanserade resultatet. Samt att bevilja styrelsen ansvarsfrihet. Detta är tillämpligt för båda bolagen.³²

Kommunstyrelsen har fått vidare information under 2024-05-15 av VD i båda bolagen avseende utmaningar och andra verksamhetsnära informationspunkter. Inga beslut har fattats till följd av dessa.³³

I samband med kvartalsuppföljning under samma sammanträde delgavs kommunstyrelsen information om nämndernas ekonomiska prognoser men inget som avsåg bolagens ekonomi. Kommunstyrelsen har inte vidtagit några åtgärder eller fattat några beslut likt för nämnderna om att upprätta handlingsplaner för att åstadkomma en budget i balans.

3.5.3 Kommunalförbund (Sydarkivera)

De beslut som kommunstyrelsen har fattat utefter erhållen upplysning är framför allt i form av ett yttrande under en remissrunda från kommunalförbundet. Sydarkiveras förbundsordning var i behov att justeras och kommunstyrelsens arbetsutskott antog kontorets yttrande som sitt eget³⁴.

I övrigt har kommunstyrelsen även fattat beslut om att godkänna redovisningen av anmälningsärenden. Ett av dessa inbegrep en åtgärdsplan som inkommit från kommunalförbundet avseende ett tillsynsärende inom vård- och omsorg. I övrigt har inga vidare beslut fattats som protokollförts i kommunstyrelsen.

3.5.4 Enkät svar

Avseende påståendet "Kommunstyrelsen följer det ekonomiska utfallet och prognoser från nämnder, bolag med flera i tillräcklig utsträckning" svarar 95% instämmande helt eller till största del. Resterande 14% svarar att man instämmer delvis och ingen har svarat att dessa inte vet eller inte instämmer alls. När det gäller påståendet "Vid avvikelser från budget gällande nämnder, bolag med flera efterfrågar kommunstyrelsen om en analys av orsaker till avvikelserna". I det avseendet svarar 90% instämmande helt eller till största del. Resterande 10% instämmer delvis och här svarar inte heller någon vet ej eller att dessa inte instämmer alls.

3.5.5 Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen har vidtagit tillräckliga beslut och åtgärder utefter den rapportering som inkommit från nämnder. Avseende

³² Sammanträdesprotokoll 2024-04-10, §21-23, KS.

³³ Sammanträdesprotokoll 2024-05-15, §36-37, KS.

³⁴ Sammanträdesprotokoll 2023-04-24, §1, KSAU.

bolagen och kommunalförbundet bedömer vi att kommunstyrelsen delvis har vidtagit tillräckliga beslut och åtgärder utefter den rapportering som inkommit i enlighet med vederbörandes uppsiktsplikt och samordningsansvar.

Kommunstyrelsen har i samband med kvartalsuppföljning uppdragit flera nämnder som redovisat underskott att inkomma med åtgärdsplaner för att nå en budget i balans. Dessa har nödgats till att återkoppla till nästkommande styrelsesammanträde vilket vi även noterar har efterlevts. I enlighet med årshjulet genomförs en beslutsuppföljning två gånger per år där större utredningar och beslut redovisas vilket vi efter protokollsgenomgång konstaterar har efterlevts.

Avseende bolagen har vi dock inte iakttagit att kommunstyrelsen har vidtagit några beslut annat än att godkänna respektives årsredovisningar och tillkommande presentationer av information om verksamheterna. Enligt bolagens ägardirektiv ska dessa bedrivas på affärsmässiga grunder och kommunstyrelsen har att pröva om deras verksamheter varit förenliga med det kommunala ändamålet. Samtidigt redovisar även bolagen underskott. Vi bedömer att styrelsen kan stärka sin uppsikt av dessa genom att begära ytterligare ekonomiska underlag för att säkerställa efterlevnad av ägardirektiv och bolagsordning.

Slutligen avseende kommunalförbundet har vi iakttagit att kommunstyrelsens arbetsutskott har fattat beslut om ett remissyttrande avseende ny förbundsordning. Därtill har styrelsen beslutat om att godkänna redovisning av anmälningsärenden som inbegripit en åtgärdsplan i ett tillsynsärende.

4 Samlad bedömning och rekommendationer

KPMG har av Trosa kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder, bolag, stiftelser och kommunalförbund.

Syftet med granskningen har varit att på övergripande nivå bedöma om kommunstyrelsen på ett tillfredsställande sätt leder, styr och har uppsikt över nämnder, bolag, stiftelser och kommunalförbund.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsens ledning, styrning och uppsikt över nämnderna är till stora delar tillfredsställande. Kommunstyrelsens uppsikt över bolag, stiftelser och kommunalförbund är delvis tillfredsställande och kan stärkas ytterligare.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att kommunstyrelsen har formaliserat uppsiktsplikten genom flera olika styrdokument men i synnerhet genom sin styrmodell och tillhörande årshjul.

Därtill begär kommunstyrelsen upplysningar från nämnder och bolag där den lagstadgade vidareberapporteringen till fullmäktige efterlevs. Likväl vidtar kommunstyrelsen åtgärder och beslut vid avvikelser i framför allt den ekonomiska rapporteringen. Däremot har vi iakttagit att uppsikten över bolagen och kommunalförbund framgent kan stärkas, i synnerhet avseende bolagens interna kontroll.

Trosa kommun

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt, ledning och styrning

2024-11-04

Mot bakgrund av ovanstående bedömning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Överväga att fastställa ett separat styrdokument som specifikt reglerar hur uppsiktsplikten är utformad och ska efterlevas.
- Säkerställa att Trosa Fibernät AB:s ägardirektiv och bolagsordning är harmoniserad och överensstämmande.
- Fortsatt aktivt begära in upplysningar avseende bolagens ekonomi och verksamhet i syfte att stärka styrningen och för att förbättra möjligheten till att fatta beslut och vidta åtgärder.
- Bedriva en tydligare uppsikt över bolagens interna kontroll, genom att begära in underlag i enlighet med reglemente för intern kontroll.
- Säkerställa att samtliga nämnder inkommer med sina internkontrollplaner i samband med årsbokslut.
- Säkerställa att nämnderna redogör för sina egna verksamhetsmål i samband med årsbokslut.
- Att fortsätta stärka uppsikten över kommunalförbundet och att säkerställa att beslutspunkter protokollförs för att på så vis öka spårbarheten i beslutsfattningen.

Datum som ovan

KPMG AB

Micaela Hedin

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Sebastian Alderblad

Verksamhetsrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Bilaga 1. Sammanträdesprotokoll

Kommunstyrelsen		
Datum	Ärende	Sakfråga/beslut
2023-03-01	§4	Gemensamma planeringsförutsättningar 2024-2026.
	§6	Uppföljning av efterlevnad av dataskyddsförordning.
2023-04-12	§21	Bokslut 2022 för KS. KS redovisar överskott om 2,4 miljoner kr inkl. central buffert. Underskott om 1,6 miljoner kr exkl. central buffert. KS godkänner räkenskaper för de stiftelser/fonder som kommunen förvaltar. Dessa inbegriper - Trosa kommuns stiftelsefond för utbildningsändamål - Trosa kommuns stiftelsefond för sociala ändamål - Stiftelsen Amalia johanssons fond Utförd internkontroll, KS godkänner redovisning av utförd internkontroll 2022 och uppmanar kommunkontoret att åtgärda identifierade brister. 7 av 23 kontroller påvisar avvikelser – bland annat i rutiner där personal slutar. I övrigt tillfredställande. I samma ärendepunkt anges att samtliga nämnder har redovisat 2022 års
	§22	
	§23	
	§24	
	§25	
	§26	
	§27	

Trosa kommun

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt, ledning och styrning

2024-11-04

		internkontroller innan KS hanterat ärendet i april. Internkontrollplan för KS 2023. Årsredovisning för Trosa kommun och koncern 2022. KS bedömer att bolag har bedrivits i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet för respektive bolag och inom ramen för de kommunala befogenheterna. Bolagen går med underskott. Nämnder redovisar sammantaget ett överskott mot budget med 3,8mnkr. Instruktion till ombud vid årsstämma i bolagen. KS föreslår till KF bl.a. att fastställa balans- och resultaträkning. Därtill att även biträda beslut om att ingen utdelning lämnas till ägaren för året.
2023-05-03	§40 §41 §45 §47	VD (trobo) informerar om uthyrning, driftorganisation, utmaningar m.fl. VD (trofi) informerar om resultat och utveckling, måluppfyllelse, händelser, framtid och utmaningar. KS godkänner kvartalsrapport med helårsprognos. KS godkänner kvartalsuppföljning med helårsprognos för koncernen.
2023-05-24	§51	Reviderade mål för KS 2023.

Trosa kommun

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt, ledning och styrning

2024-11-04

	§52 §57 §67	Åtgärdsplan för en ekonomi i balans – KS godkänner återrapporeringen av vidtagna åtgärder från humanistiska nämnden KS godkänner återrapporeringen och medger att Teknik och servicenämnden avstår att genomföra förslagna åtgärder avseende måltidsenheten. KS föreslår budget 2024 med flerårsplan för troska kommun till KF. Uppföljning av beslut/uppdrag från KS och KF.
2023-10-25	§81 §84 §86	Delårsbokslut med helårsprognos (KS). KS redovisar en positivt budgetavvikelse för perioden på 13,4 mnkr. I delårsrapport anges även pågående måluppfyllnad avseende verksamhetsmålen. Delårsbokslut med helårsprognos 2023 för kommunkoncernen. Prognostiserat helårsresultat är 24,2mnkr, en negativ avvikelse mot budget med 4,9mnkr i synnerhet till följd av ökade pensionskostnader. 1,3tkr överförs från humanistiska nämnden till följd av färre förskolebarn m.m. än vad som budgeterats 9,3tkr överförs till vård- och omsorgsnämnden pga. fler

		äldre invånare än budgeterat. KS föreslår detta till fullmäktige. Revidering av ägardirektiv för båda bolagen.
2023-11-22	§ 94 § 95 §103	Reviderad budget för KS samt hållbarhetsutskott 2024. Åtgärdsplaner för en ekonomi i balans. KS godkänner återrapportering av planer från humanistiska nämnden, miljönämnden och samhällsbyggnadsnämnden. KS uppmanar samtliga nämnder att fortsätta med planerade och vidtagna åtgärder för att nå en ekonomi i balans år 2024. Uppföljning av beslut/uppdrag från KS och fullmäktige.
2024-02-28	§3 §7 §11	Gemensamma planeringsförutsättningar 2025-2027. Uppföljning – efterlevnad av dataskyddförordningen Borgensram och borgensavgift för bolagen.
2024-04-10	§17 §18 §19 §20 §21 §22 §23	Bokslut 2023 för KS – överskott inkl. central buffert på 11,6 mnkr och överskott om 3mnkr exkl. centralbuffert. Räkenskaper för av trosa kommun förvaltrade stiftelser/fonder.

Trosa kommun

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt, ledning och styrning

2024-11-04

		- Trosa kommuns stiftelsefond för utbildningsändamål - Trosa kommuns stiftelsefond för sociala ändamål - Stiftelsen Amalia Johanssons fond. Utförd internkontroll 2023. KS godkänner redovisningen och uppmanar kommunkontoret att åtgärda identifierade brister. 6 av 23 kontroller får någon form av avvikelse. Samtliga nämnder har redovisat sina internkontrollplaner vid KS. Vissa mindre avvikelser noteras. För Vård- och omsorgsnämnden finns bara en skriftlig redogörelse över internkontrollen, ingen internkontrollplan finns bifogad och i redogörelsen konstateras vissa brister. Internkontrollplan för KS 2024 fastställs. Årsredovisning för kommunkoncern 2023. Ks bedömer att kommunens helägda bolags verksamheter under 2023 har bedrivits i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet för respektive bolag och inom ramen för de kommunala befogenheterna. Trosa kommun uppvisar ett positivt resultat med 4,5 mnkr 2023. Enligt avstämning 31/8 fördelades 9,3mnkr till VON och -
--	--	---

Trosa kommun

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt, ledning och styrning

2024-11-04

		1,4mnkr till humanistiska nämnden. TROBOs resultat uppgår till -2,8mnkr. TROFI:s resultat uppgår till -0,5mnkr. Koncernens resultat är -0,4mnkr. Instruktion till ombud vid årsstämma i Trosa fibernät ab. Instruktion till ombud vid årsstämma i Trosabygdens bostäder ab.
2024-05-15	§35 §36 §37 §39 §41 §42	Information från Trofi, VD informerar om bolagets resultat och utveckling, måluppfyllelse, händelser, framtid och utmaningar. Information från TROBO, VD informerar om uthyrning, hyror, investeringar, organisation, styrsystem, hyressynpunkter, utmaningar och planer framåt. Resultat från Nöjd kund index och Nöjdupphandlingsindex. Vård- och omsorgschef informerar om bemaningsläge och kompetensförsörjning, boendeplatser, hemtjänst, funktionsstöd, digitalisering och robusthet. Kvartalsuppföljning med helårsprognos 2024 för KS. Sammantaget prognostiserar KS ett överskott om 1,9mnkr.

		Varav central buffert som står för 20,5mnkr. Kvartalsuppföljning med helårsprognos för Trosa kommun. Prognostiserat helårsresultat är -39,7mnkr en negativ avvikelse mot budget med 27,3mnkr. KS uppdrar nämnder som avviker negativt från budget att återkomma med en åtgärdsplan för budget i balans till kommande styrelsesammanträde.
2024-06-05	§49 §50 §55 §63	Åtgärdsplaner för en ekonomi i balans återrapporteras enl. föregående protokoll. KS godkänner återrapportering av planer från humanistiska nämnden, miljönämnden, samhällsbyggnadsnämnden, vård- och omsorgsnämnden samt teknik- och servicenämnden. KS uppdrar till kommunkontoret att tillsammans med VON att genomföra fördjupad analys kring resursfördelning till nämnden inom LSS och äldreomsorg. KS medger att teknik- och servicenämnd avstår att genomföra åtgärder för den del av underskottet som rör avskrivningskostnader för Lånestahallen. KS uppdrar till teknik- och servicenämnden att använda kvarvarande 1mnkr i ettårs satsning för att minska driftkostnader. Samt att genomföra en fördjupad

Trosa kommun

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt, ledning och styrning

2024-11-04

		analys kring drift av återvinningscentraler till delårsbokslut och eventuell åtgärdsplan i samband med denna. KS uppmanar samtliga nämnder att fortsätta med planerade och vidtagna åtgärder för att nå en ekonomi i balans. Budget 2025 med flerårsplan 2026-2027 för KS. Budget 2025 för trosa kommun beslutas som förslag till fullmäktige. Uppföljning av beslut/uppdrag från KS och KF.
--	--	---

Bilaga 2. Enkätundersökning

1. Är du ordinarie eller ersättare?
2. Jag är väl förtrogen med mitt uppdrag och ansvar som enskild ledamot i kommunstyrelsen.
3. Jag har tillräcklig information och kunskap om kommunstyrelsens uppdrag och ansvar enligt styrelsens reglemente.
4. Jag känner till vilka regler och vilken lagstiftning som har påverkan på mitt uppdrag i kommunstyrelsen.
5. Jag känner till övergripande policyer, riktlinjer, planer och program som är styrande för mitt uppdrag som styrelseledamot.
6. Jag anser att jag får fortlöpande utbildning gällande mitt uppdrag som ledamot.
7. Kommunstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig kommunal organisation med tydlig förankring av ansvar och befogenheter.
8. Roller och ansvar är tydliga gällande kommunstyrelsen och ledande tjänstepersoner.
9. Det finns ett gott samarbete mellan de förtroendevalda i kommunstyrelsen och ledande tjänstepersoner inom kommunstyrelsens ansvarsområden.
10. Kommunstyrelsen har fastställda dokumenterade arbetsformer.
11. Det är ett tillfredsställande diskussionsklimat i kommunstyrelsen.
12. Jag vågar framföra mina synpunkter vid sammanträdena.
13. Jag upplever att uppsiktsplikten är tydligt formaliserad/strukturerad och att det är tydligt vad kommunstyrelsens uppsiktspliktsansvar innebär.
14. Kommunstyrelsen begär in upplysningar från nämnder, gemensamma nämnder, bolagen, stiftelserna och kommunalförbunden på ett tillfredställande sätt.
15. Kommunstyrelsen vidtar beslut efter given information från nämnder, gemensamma nämnder, bolag, stiftelser och kommunalförbund utifrån sin uppsiktsplikt.
16. Kommunstyrelsen har tillräckligt ekonomiska underlag för en strategisk långsiktig planering på 5-10 år framåt.
17. Kommunstyrelsen har säkerställt att det finns ett tillräckligt samlat och strategiskt arbete i kommunen avseende kompetensförsörjningen inom en 1-3 årsperiod.
18. Kommunstyrelsen har tillfredsställande uppsikt över att rapportering från nämnder, gemensamma nämnder, bolag, stiftelser och kommunalförbund sker till fullmäktige.

19. Kommunstyrelsen följer det ekonomiska utfallet och prognoser från nämnder, gemensamma nämnder, bolagen, stiftelserna och kommunalförbunden i tillräcklig utsträckning.
20. Vid avvikelser från budget gällande nämnder, gemensamma nämnder, och bolagen efterfrågar kommunstyrelsen om en analys av orsaker till avvikelserna.
21. Kommunstyrelsen har tillräckligt med ekonomiska underlag för en strategisk långsiktig planering på 5-10 år framåt.
22. Kommunstyrelsen har för innevarande år kontrollerat att nämnder, gemensamma nämnder och bolagen har fastställda internkontrollplaner byggda på genomförd risk- och väsentlighetsanalys.
23. Kommunstyrelsen utövar uppsikt över att den interna kontrollen följs upp på ett tillfredsställande sätt.
24. Kommunstyrelsen utövar uppsikt avseende nämnders och gemensamma nämnders efterlevnad av reglemente och bolagens efterlevnad av ägardirektiv i tillräcklig utsträckning.
25. Kommunstyrelsen har på övergripande nivå en tillfredsställande ledning, styrning och uppsikt över nämnder, gemensamma nämnder, bolag, stiftelser och kommunalförbund.'

Möjlighet att skriva ett frisvar har funnits i följd till samtliga frågeställningar.

Svarsalternativen till frågeställningarna (med undantag för första frågeställningen) har varit:

1. Instämmer helt
2. Instämmer till största del
3. Instämmer delvis
4. Instämmer inte alls
5. Vet ej